

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาตีความผิดทางพินัย และการปรับเป็นพินัย¹

ศกจิปิตาร์ บุติมุลตรี²

กฎหมายซึ่งถูกตราขึ้นเพื่อใช้บังคับโดยกำหนดมาตรการลงโทษทางอาญามีเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาโทษอาญาเพื่อ แม้มาตรการลงโทษจะไม่ร้ายแรงและเป็นเพียงโทษปรับ แต่ด้วยความแตกต่างของฐานะทางเศรษฐกิจ ย่อมทำให้การบังคับโทษตามกฎหมายมีผลกระทบต่อผู้กระทำความผิดแตกต่างกันไปตามฐานะทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.2565 โดยมีมุ่งหมายเป็นกฎหมายกลาง และสร้างมาตรการปรับเป็นพินัย กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ซึ่งไม่ใช่โทษทางอาญา ไม่ใช่โทษทางปกครอง และค่าปรับสามารถกำหนดให้เหมาะสม สอดคล้อง และได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด โดยไม่มีการจำคุกหรือกักขังแทนค่าปรับ และกระบวนการพิจารณาตีความกลั่นกรองขึ้นตอนให้คดีเสร็จสิ้นโดยเร็ว เป็นผลให้เกิดกลไกทางกฎหมายที่สร้างความเป็นธรรม ขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังคงมีปัญหาข้อขัดข้องบางประการ ดังต่อไปนี้

ประการแรก ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาและกำหนดค่าปรับเป็นพินัย มาตรา 9 วรรคหนึ่ง ค่าปรับเป็นพินัย ต้องใช้ดุลพินิจพิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด และสถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด หลักเกณฑ์ดังกล่าวยังคงเหมือนหรือคล้ายกับในความผิดทางอาญา แม้กฎหมายจะบัญญัติโดยมีถ้อยคำซึ่งแตกต่างกันบ้างก็ตาม กล่าวคือ ยังคงเป็นการกำหนดให้พิจารณาจากผลเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด ข้อเท็จจริงอื่นเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด ประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด และสถานะทางการเงินของผู้กระทำความผิด จึงเป็นเพียงการนำเอาหลักเกณฑ์ที่เหมือนหรือคล้ายกับในความผิดทางอาญามาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมิได้ทำให้เกิดหลักเกณฑ์ขึ้นใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม และแม้จะเหมือนหรือ

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาตีความผิดทางพินัย และการปรับเป็นพินัย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนพร จิตต์จรุงเกียรติ และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิลา ภักดีคง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกพร สุมนะเศรษฐกุล

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดขอนแก่น คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คล้ายคลึงกัน แต่ความผิดทางพินัยพินัยกลับมิได้มีหลักเกณฑ์การพิจารณาและกำหนดโทษที่ต้องคำนึงถึง เรื่องการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและการป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพ ตามทฤษฎีแบบบรรลพประโยชน์ และทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดดังเช่นในความผิดทางอาญาแต่อย่างใด การพิจารณาและกำหนดค่าปรับเป็นพินัยจึงยังขาดประสิทธิภาพในการป้องกัน การกระทำความผิด และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด อีกทั้ง ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้ พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด ถือเป็นการกำหนดให้การพิจารณา เป็นไปโดยสอดคล้องกับแนวคิดหลักความได้สัดส่วน โดยโทษจะต้องถูกพิจารณาจากการกระทำความผิด ผลเสียหายที่ผู้กระทำความผิดได้ก่อให้เกิดขึ้น และอัตราโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับจะต้องเป็นไป โดยสอดคล้องกัน แต่เมื่อต้องมีการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย มาตรา 7 กำหนดให้ค่าปรับเป็นพินัยต้องไม่เกิน จำนวนสูงสุดที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ และความผิดทางพินัยเดิมเป็นความผิด ทางอาญา ในกรณีที่มีการนำเอาบัญญัติมาตรฐานโทษที่เคยใช้ในความผิดทางอาญามาใช้กับความผิดทางพินัย และทำให้ความผิดทางพินัยในข้อหาความผิดอย่างเดียวกันถูกกำหนดค่าปรับในอัตราเดียวกัน ซึ่งแม้จะทำให้ การกำหนดโทษเป็นไปในแนวทางเดียวกัน แต่การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นย่อมมีปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการกระทำความผิดแตกต่างกันออกไป การจะกำหนดโทษจากการกระทำความผิดในข้อหาความผิด อย่างเดียวกันในอัตราโทษเดียวกันตามบัญญัติมาตรฐานโทษ ย่อมเป็นการจำกัดการใช้ดุลพินิจพิจารณาให้ สอดคล้องกับแนวคิดหลักความได้สัดส่วน ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวมานี้ ค่าปรับเป็นพินัยจึงยังเป็นไปตามอัตรา โทษปรับในความผิดทางอาญาที่ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย โดยเป็นแต่เพียงการกำหนดเปลี่ยนจากเดิม ที่เป็นความผิดอาญาเปลี่ยนเป็นไม่มีความผิดอาญาอีกต่อไป เพื่อลดปริมาณความผิดทางอาญาเพื่อเท่านั้น และการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยที่พิจารณาได้ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง จึงไม่อาจกำหนดให้เหมาะสมหรือได้ สัดส่วน ระหว่างการกระทำความผิด ผลเสียหายที่ผู้กระทำความผิดได้ก่อให้เกิดขึ้น และอัตราโทษปรับเป็น พินัยที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับได้

นอกจากนี้ การได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเพื่อใช้ในการพิจารณาตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง มาตรา 19 กำหนดให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน มาตรา 25 วรรคสาม กำหนดให้ พนักงานอัยการ มีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม รวมทั้งมีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือจะสั่งเป็น หนังสือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการก็ได้ แต่ในชั้นพิจารณาคดีของศาลนั้น กฎหมายมิได้กำหนดให้ศาล สามารถออกคำสั่งประการใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงอย่าครบถ้วนเพื่อใช้ในการพิจารณาให้เป็นไปตาม มาตรา 9 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ข้อเท็จจริงซึ่งปรากฏในชั้นพิจารณายังคงบกพร่องไม่สมบูรณ์ หรือไม่เพียงพอ ต่อการพิจารณาคดีแต่อย่างใด ปัญหาเช่นนี้ย่อมทำให้การพิจารณาคดีของศาลไม่อาจดำเนินต่อไปได้โดยถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง

ประการที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความผิดทางพินัย พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายในส่วนวิธีสบัญญัติที่กำหนดถึงกระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัย โดยมีเพียง

บทบัญญัติมาตรา 28 วรรคสอง และวรรคสาม กำหนดให้วิธีพิจารณาความผิดทางพินัยเป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ซึ่งศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรผู้ใช้อำนาจตุลาการ หรือสถาบันตุลาการ ที่ปฏิบัติหน้าที่และใช้บังคับกฎหมายในนามของรัฐหรือในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ การกำหนดให้เป็นอำนาจในการออกข้อบังคับเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความผิดทางพินัย ที่เป็นกฎหมายกำหนดกระบวนการในการยุติข้อพิพาทตามกฎหมายสารบัญญัติ และเป็นกฎหมายในการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่และการใช้บังคับกฎหมายของศาลกรณีดังกล่าวอาจถือได้ว่าเป็นการให้อำนาจในการสร้างกฎหมายซึ่งเป็นความรับผิดชอบของฝ่ายนิติบัญญัติแก่ฝ่ายตุลาการ ซึ่งถือเป็นการไม่สอดคล้องต่อหลักการแบ่งแยกองค์กรผู้ใช้อำนาจอธิปไตย และเป็นกรณีที่กฎหมายนั้นขาดหลักความแน่นอนของกฎหมาย และไม่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตามหลักนิติรัฐ หลักนิติธรรม และหลักแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประการที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ มาตรา 32 กำหนดห้ามอุทธรณ์คำพิพากษาของศาล ในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย แต่เนื่องจากการพิจารณาคดีเกี่ยวกับปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับเป็นพินัยของศาลย่อมอาจเกิดความผิดพลาดขึ้นได้ การอุทธรณ์จึงเป็นหลักประกันในการอำนวยความสะดวกที่สำคัญ ข้อจำกัดสิทธิดังกล่าวถือเป็นข้อจำกัดสิทธิที่เคร่งครัดและเด็ดขาด และเป็นปัญหาที่กระทบต่อสิทธิของผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาเกินกว่าความจำเป็นแก่กรณี และเป็นผลให้คำพิพากษาของศาลไม่อาจได้รับการตรวจสอบหรือทบทวนความถูกต้องได้และผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาย่อมไม่อาจเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการทบทวนคำพิพากษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาข้อขัดข้อง ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.2565 ในแต่ละประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาและกำหนดค่าปรับเป็นพินัย

1.1 ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกัน หรือข่มขู่ยับยั้งไม่ให้เกิดการกระทำความผิด และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ดังเช่นที่มีในความผิดทางอาญา และเป็นการสร้างหลักเกณฑ์การปรับเป็นพินัยที่มีประสิทธิภาพเป็นไปตามทฤษฎีแบบบรรลประ โยชน์ และทฤษฎีการลงโทษ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด นอกเหนือไปจากการใช้ดุลพินิจพิจารณาตามข้อเท็จจริงที่มีกำหนดไว้เดิมนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 9 วรรคหนึ่ง ดังนี้ “มาตรา 9 การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยให้ฟังคํานึงถึงเรื่องการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้เกิดความสำนึกรับผิดชอบที่พึงมีต่อสังคม และการป้องปรามมิให้เกิดการกระทำความผิด และให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้”

1.2 การกำหนดค่าปรับเป็นพินัย เมื่อการกระทำซึ่งเดิมถือเป็นความผิดทางอาญาถูกปรับเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย และมาตรา 5 กำหนดไว้โดยชัดแจ้งว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยไม่เป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครอง และไม่เป็นโทษทางอาญา อีกทั้ง มาตรา 7 กำหนดยกเว้นไว้โดยเว้นแต่พระราชบัญญัติฉบับนี้จะ ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เพื่อให้เกิดหลักเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพเป็นไป

ตามแนวคิดหลักความได้สัดส่วนและทฤษฎีแบบอรรถประโยชน์ และคล้ายข้อจำกัดจากกรอบของโทษ ในความผิดทางอาญาซึ่งถูกปรับเปลี่ยนเป็นความผิดทางวินัย ทำให้ค่าปรับเป็นวินัยเหมาะสมและได้สัดส่วน ระหว่างการกระทำความผิด ผลเสียหายที่ผู้กระทำความผิดได้ก่อให้เกิดขึ้น และอัตราค่าปรับเป็นวินัย ที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับ ตามแนวคิดหลักความได้สัดส่วน และเพื่อเป็นการป้องกัน หรือข่มขู่ยับยั้ง การกระทำความผิด ตามทฤษฎีแบบอรรถประโยชน์ แต่ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรา 10 กำหนดหลักเกณฑ์ที่อาจ กำหนดค่าปรับเป็นวินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือจะว่ากล่าวตักเตือนโดยไม่ปรับเป็นวินัย หรือ ให้ทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ การกำหนดค่าปรับเป็นวินัยเหมาะสม สอดคล้อง และได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดและฐานะ ทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด อันเป็นกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรม ขจัดความเหลื่อมล้ำ ทางสังคม และส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์สำคัญ ของพระราชบัญญัตินี้ เพื่อมิให้ขัดต่อหลักเกณฑ์ดังกล่าว กรณีจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 10 ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมโดยเพิ่มบทบัญญัติดังนี้ “มาตรา 9/1 ภายใต้บังคับมาตรา 10 การกำหนดค่าปรับเป็นวินัยให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ตามมาตรา 9 ค่าปรับนั้น ต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ ที่ผู้กระทำความผิดได้รับจากการกระทำความผิด ในกรณีที่ผลประโยชน์เกินกว่าจำนวนสูงสุดที่กฎหมาย ซึ่งบัญญัติความผิดทางวินัยนั้นบัญญัติไว้ ให้กำหนดค่าปรับเป็นวินัยเกินกว่าที่กฎหมายนั้นบัญญัติไว้ได้”

1.3 เพื่อให้การพิจารณาคดีของศาลดำเนินการต่อไปได้โดยถูกต้อง และเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ของกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง โดยในส่วนของข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรู้ผิดชอบ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม และสิ่งอื่นทั้งปวง เกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทางวินัย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (2) และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานะทางเศรษฐกิจ ของผู้กระทำความผิดทางวินัย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) ข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ อาจไม่มีปรากฏอย่างเพียงพอ เพื่อใช้ในการพิจารณาของศาลให้เป็นไปตามมาตรา 9 วรรคหนึ่งได้ ข้อเท็จจริงทั้งสองประการนี้ จึงเป็นสิ่ง สำคัญซึ่งควรกำหนดให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งประการใดก็ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวเพื่อใช้ในการ พิจารณาคดีได้ โดยให้เป็นดุลพินิจของศาลในการพิจารณาจากความเหมาะสมของอัตราโทษปรับเป็นวินัยที่ ศาลอาจปรับแก่ผู้กระทำความผิด เพื่อการใช้ดุลพินิจในการมีคำสั่งของศาล ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้แก้ไข เพิ่มเติมโดยเพิ่มบทบัญญัติดังนี้ “มาตรา 29/1 ก่อนศาลมีคำพิพากษา หากความปรากฏต่อศาลว่าไม่มีข้อเท็จจริง ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (2) หรือ (4) ในรายงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือสำนวนการสอบสวน หรือมีแต่ไม่ เพียงพอในการพิจารณาคดีตามมาตรา 9 วรรคหนึ่งได้ เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของอัตราโทษปรับเป็น วินัยที่ศาลอาจปรับแก่ผู้กระทำความผิดแล้ว ศาลอาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือพนักงานอัยการ โจทก์ ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าว หรือให้ทำการสืบเสาะและพินิจโดยเร็วก็ได้”

2. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความผิดทางวินัย ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยตรากฎหมายในส่วน วิธีพิจารณาคดีความผิดทางวินัยไว้เป็นการเฉพาะ แทนการบังคับใช้ข้อบังคับเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีความผิด

ทางพินัย ที่ออกตามความในมาตรา 28 วรรคสองและวรรคสาม แต่เนื่องจากต้องมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำร่างกฎหมายซึ่งต้องมีกระบวนการหรือขั้นตอนที่ใช้ระยะเวลานาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วจึงต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายโดยกำหนดมาตรการที่สามารถใช้บังคับได้เป็นการทั่วไป แม้ภายหลังมีการตรากฎหมายวิธีพิจารณาความผิดทางพินัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วก็ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปได้ด้วยการกำหนดให้ประชาชนโดยทั่วไปสามารถรับรู้และคาดหมายถึงการดำเนินกระบวนการพิจารณาความผิดทางพินัยของศาลซึ่งเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจตุลาการในการบังคับใช้กฎหมายทั้งตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ตามความในมาตรา 28 วรรคสองและวรรคสาม และกฎหมายวิธีพิจารณาความผิดทางพินัยที่จะมีการบัญญัติขึ้นในภายด้วย โดยจะเป็นมาตรการที่สอดคล้องและเป็นไปตามองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของหลักนิติธรรม คือ หลักความชัดเจนและคาดหมายได้ของการกระทำของรัฐ นอกจากนี้ การกำหนดให้ประชาชนโดยทั่วไปสามารถรับรู้และคาดหมายถึงการดำเนินกระบวนการพิจารณาความผิดทางพินัยได้จะทำให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีต้องใช้ความระมัดระวังอย่างรอบคอบรอบด้านเพื่ออำนวยความยุติธรรมสูงสุด ก่อให้เกิดหลักการประกันสิทธิในกระบวนการพิจารณาคดีอันเป็นหลักการสำคัญของหลักนิติรัฐในอีกประการหนึ่งด้วย ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมโดยเพิ่มบทบัญญัติดังนี้ “มาตรา 28/1 ให้ประธานศาลฎีกากำหนดให้มีการรวบรวมข้อมูลการดำเนินคดีและผลการดำเนินคดีของศาลในชั้นที่สุด โดยแยกตามประเภทของคดีความผิดทางพินัย และเปิดเผยต่อประชาชนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นประจำทุกปี”

3. ปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ มาตรา 32 ควรกำหนดให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับได้ ภายใต้เงื่อนไขหรือข้อจำกัดสิทธิบางประการ โดยกำหนดจากอัตราค่าปรับที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ชำระอันเป็นอัตราสุดท้ายของโทษที่จะต้องรับหรือถูกบังคับโทษ แต่หากให้มีการอุทธรณ์ในกรณีดังกล่าวได้ทุกกรณี อาจเกิดปัญหาการหลีกเลี่ยงหรือการประวิงเวลาให้เกิดความล่าช้าแก่การบังคับโทษโดยอาศัยสิทธิในการอุทธรณ์ และเพื่อเป็นการบรรเทาให้เกิดความรวดเร็วขึ้น และลดปัญหาของปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลสูง เมื่อมาตรา 10 กำหนดให้มีมาตรการในการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้ จึงสมควรกำหนดให้เป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยและไม่มีการกำหนดเงื่อนไขประการใดที่อาจปฏิบัติแทนการชำระค่าปรับเป็นพินัย การกำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดเช่นนี้ จะทำให้ลดหรือคลายข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ และเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการทบทวนคำพิพากษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 32 ดังนี้ “มาตรา 32 วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้น ในปัญหาข้อเท็จจริง และจำนวนค่าปรับเป็นพินัย เว้นแต่ ในคดีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ปรับเป็นพินัยเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาท และมีได้กำหนดเงื่อนไขประการใดที่อาจปฏิบัติแทนการชำระค่าปรับเป็นพินัยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้”

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. **หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556.
- ณรงค์ ใจหาญ. **กฎหมายอาญาว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.
- นัทธี จิตสว่าง. **วัตถุประสงค์ในการลงโทษ**, GOTOKnow. 18 สิงหาคม 2554
- บรรเจิด สิงคะเนติ. **หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552.
- วรพจน์ วิสสุตพิชญ์. **สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.
- หยุด แสงอุทัย. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ: ประกายพริ้ง, 2545.
- ธารงลักษณ์ ลาพิน. “ทำไมต้องปรับเป็นพินัย?”, **ยกทรง พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.** สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, (2563): 7-8.
- บุศรา เข้มทอง. “แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานในรัฐธรรมนูญ” **บทความวิชาการ Hot Issue สำนักงานวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร**, (ก.ย. 2558): 7.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. “หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม” **จูลินิตี** ปีที่ 9, ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2555): 49-67.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. “หลักความได้สัดส่วน” **วารสารนิติศาสตร์** 20, (ธันวาคม 2533): 99-109.
- สายใจ เกษสุวรรณ. “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.” **จูลินิตี** ปีที่ 19, ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2565): 70-79.
- อริยพร โพธิโส. “โทษปรับเป็นพินัย : มาตรการใหม่แทนการลงโทษทางอาญา” **จูลินิตี** ปีที่ 18, ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2564): 127-131.
- ชาคร ขาวสabay. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด” **วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2563.
- สุรพันธ์ บุญช่วย. “ปัญหาการใช้บัญชีมาตรฐานกำหนดโทษทางอาญา” **เอกสารวิชาการหลักสูตรผู้พิพากษาศาลชั้นต้น รุ่นที่ 2**, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม, 2547.
- อนันต์ ลิขิตชนสมบัติ. “มาตรการการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดในคดีสิ่งแวดล้อม” **รายงานวิชาการหลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น รุ่นที่ 13**, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม, 2557.